

. Sygn. akt IV U 770/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Leon Popiel
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alicja Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy B. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 13 kwietnia 2016 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawczyni B. R. prawo do emerytury od dnia 1 września 2016 r.

/-/ SSO Leon Popiel

Sygn. akt: IV U 770/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 13 kwietnia 2016 r., znak: (...) odmówił B. R. prawa do emerytury na podstawie przepisu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.). W ocenie organu rentowego wnioskodawczyni wprawdzie udowodniła 31 lat i 3 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych, lecz na dzień 31 grudnia 2008 r. nie wykazała 20 lat pracy nauczycielskiej oraz na dzień złożenia wniosku pozostawała w stosunku pracy.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła ubezpieczona, która wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury nauczycielskiej. W uzasadnieniu zarzuciła organowi rentowemu naruszenie przepisu art. 88 ust. 1 i 2 a Karty Nauczyciela oraz art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Argumentowała, że organ rentowy błędnie ustalił jej okresy wykonywania pracy jako nauczyciela, twierdząc, że nie udowodniła 20 lat pracy w szczególnym charakterze, lecz 19 lat, 10 miesięcy i 16 dni. Zwróciła uwagę

na orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w jej ocenie okresy niezdolności do pracy z powodu choroby, macierzyństwa oraz urlopu udzielonego dla poratowania zdrowia sprzed 1 lipca 2004 r., to jest sprzed wejścia w życie art. 32 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach wlicza się do okresu pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela. W załączeniu do odwołania – na poparcie swojego stanowiska przedłożyła kopię pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie o sygn. akt III AUa 1856/06

Co do konieczności rozwiązania stosunku pracy przez nauczyciela na jego wniosek przed wydaniem decyzji o prawie do emerytury, wskazała, że już wcześniej informowała pisemnie ZUS, że rozwiązanie stosunku pracy na jej wniosek nastąpi z dniem 31 sierpnia 2016 r. Podniosła, że rozwiązanie stosunku pracy bez uprzedniej pewności co do przyznania prawa do emerytury może powodować, iż nauczyciel pozostanie bez środków utrzymania, co stałoby w sprzeczności z konstytucyjną zasadą państwa prawnego.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie wskazując w uzasadnieniu, że ubezpieczona udowodniła staż pracy nauczycielskiej w wymiarze 19 lat, 10 miesięcy i 16 dni, zamiast wymaganych 20 lat i na dzień złożenia wniosku o emeryturę pozostaje w stosunku pracy. Pozwany wskazał, że w świetle obowiązujących przepisów w jego ocenie brak jest podstaw do uwzględnienia do okresu pracy w szczególnym charakterze okresu przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia od 19 stycznia 1998 r. do 18 stycznia 1999 r. W konsekwencji skarżąca nie ma prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona B. R., urodzona (...), ostatnio od dnia 1 września 2009 r. zatrudniona w Gimnazjum Nr 13 w O. na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego, w dniu 1 marca 2016 r., złożyła do ZUS wniosek o emeryturę. W treści wniosku zawarła informację, że z dniem 31 sierpnia 2016 r. rozwiąże na własną prośbę stosunek pracy.

(dowód: wniosek – k- 1-7 plik – II akt ZUS.)

W odpowiedzi organ rentowy decyzją z dnia 13 kwietnia 2016 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie odmówił odwołującej prawa do emerytury

na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela. W uzasadnieniu decyzji wskazał, że wprawdzie ubezpieczona udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 31 lat i 3 miesiące, to jednak nie posiada wymaganego przepisami 20-letniego okresu pracy na stanowisku nauczyciela. W ocenie ZUS brak jest podstaw do zaliczenia do stażu pracy nauczycielskiej okresów pobierania zasiłków chorobowych i okresów urlopów dla poratowania zdrowia. Ponadto na dzień złożenia wniosku o emeryturę pozostawała w stosunku pracy.

(dowód : decyzja k- 16, plik –II, akt ZUS.)

Skarżąca w okresie od dnia 19 stycznia 1998 r. do 18 stycznia 1999 r. korzystała z urlopu dla poratowania zdrowia.

(dowód: świadectwo pracy – k – 10 , plik –I akt ZUS.)

W załączeniu do pisma procesowego z dnia 1 września 2016 r. ubezpieczona nadesłała świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 2016 r. wystawione przez Gimnazjum Nr 13 w O., z którego wynika, że stosunek pracy B. R. ustał z dniem 31 sierpnia 2016 r. na mocy porozumienia stron na wniosek pracownika w związku z przejściem na emeryturę.

(dowód: świadectwo pracy – k – 26 akt sprawy.)

Na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. B. R. podtrzymała swoje odwołanie oraz dodała, że z dniem 31 sierpnia 2016 r. rozwiązała stosunek pracy.

(stanowisko wnioskodawczyni –k - 28 akt sprawy.)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie wnioskodawczyni zasługuje na uwzględnienie.

Okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy nie budziły wątpliwości, sporna pozostawała ich ocena w świetle przepisów prawa materialnego. Organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił skarżącej prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnym charakterze (pracy nauczycielskiej) wskazując, że na dzień 31 grudnia 2008 r. nie posiadała 20 -letniego okresu wykonywania pracy nauczyciela oraz na dzień złożenia wniosku o emeryturę pozostawała w stosunku pracy. Argumentował, że nie ma podstaw aby do stażu pracy nauczycielskiej uwzględnić okres przebywania wnioskodawczyni na urlopie dla poratowania zdrowia od 19 stycznia 1998 r. do 18 stycznia 1999 r., o jakim mowa w art. 73 Karty Nauczyciela.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja podlega zmianie.

W myśl art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U.2016.1379 ze zm.), nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę.

Z kolei zgodnie z art. 88 ust. 2a cyt. ustawy, nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla nauczyciela zatrudnionego w systemie oświaty i wychowania, przechodzącego na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, ustala się na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że do podstawy tej wlicza się również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, dodatki, świadczenia w naturze, jeśli ze świadczeń tych nauczyciel nie korzysta po przejściu na emeryturę lub rentę, oraz wszystkie nagrody uzyskane przez nauczyciela za osiągnięcia zawodowe w okresie, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty.

Zdaniem Sądu orzekającego zebrany materiał dowodowy w niniejszej sprawie, wbrew stanowisku ZUS pozwala na stwierdzenie, że ubezpieczona spełnia wymóg 20-letniego okresu wykonywania pracy nauczycielskiej.

Kluczowe znaczenie dla takiej oceny miała kwestia uwzględnienia do stażu tej pracy okresu przebywania przez odwołującą na urlopie dla poratowania zdrowia w okresie od 9 stycznia 1998 r do 18 stycznia 1999 r.

Problematyka urlopu dla poratowania zdrowia w kontekście jego wliczenia do okresu pracy w szczególnym charakterze znajduje obszerne omówienie w orzecznictwie sądowym. Punkt wyjścia dla prawidłowej oceny tego zagadnienia stanowi ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.nr 121, poz.1264), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2004 r. Wówczas został nią dodany do ustawy o emeryturach i rentach przepis art. 32 ust. 1a w brzmieniu: „przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: 1) okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, 2) okresów, w których na mocy szczególnych przepisów pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego”, który zmienił dotychczasową definicję pracy w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze. Podkreślenia wymaga, że

zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego przepis ten nie ma jednak zastosowania do stanów powstałych przed jego wejściem w życie. I tak Sąd ten wyraźnie wskazał, że .. „do czasu wejścia w życie przepisu art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach do okresu pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, wlicza się okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub macierzyństwa oraz okresy urlopu udzielonego dla poratowania zdrowia” (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK219/04). Powyższe zapatrywanie zostało powtórzone w orzecznictwie sądowym, np.: w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., sygn. akt I UK 82/11, w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 września 2015 r., sygn. akt III AUa 686/15, w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa 1234/14.

Sąd Okręgowy w całości podziela zaprezentowany pogląd. Skarżąca przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia od dnia 19 stycznia 1998 r. do 18 stycznia 1999 r., zatem w świetle przywołanego orzecznictwa wymieniony okres podlega wliczeniu do okresu pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela

W konsekwencji B. R. posiada ponad 20-letni okres pracy nauczycielskiej niezbędny do przyznania emerytury o jakiej mowa w art. 88 ustawy Karta Nauczyciela

Co do warunku rozwiązania stosunku pracy nie ulega wątpliwości, że skarżąca z dniem 31 sierpnia 2016 r. rozwiązała umowę o pracę ze swoim pracodawcą i na powyższą okoliczność przedłożyła w procesie świadectwo pracy (k -26 akt sprawy).

Tym samym odwołująca spełniła wszystkie przesłanki konieczne do nabycia prawo do emerytury nauczycielskiej.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. R. prawo do emerytury od dnia 1 września 2016 r., skoro jej stosunek pracy uległ rozwiązaniu w dniu 31 sierpnia 2016 r.

/-/ SSO Leon Popiel